

A III. negyedévben folytatódott a szerény mértékű gazdasági növekedés, a GDP 3,4%-kal volt nagyobb, mint az előző év azonos időszakában. A beruházási kereslet kissé erősödött, amit elsősorban a lakásépítés felfutása váltott ki, a feldolgozóipari beruházások viszont továbbra is csökkentek, méghozzá még az első félévinél is jelentősebb mértékben, majdnem 15%-kal.

A külső- és belső pénzügyi egyensúly romlott. Az **infláció** számottevően lassult. Októberben a fogyasztói árak egyhavi átlagos áremelkedése 0,6% volt, éves szinten 4,9%-kal növekedtek az árak.

A **foglalkozottak** száma lényegében változatlan maradt, a munkanélkülieké kissé emelkedett. 2002 január-szeptemberben a bruttó **átlagkeresetek** 18,3%-kal, a nettó átlagkeresetek 18,6%-kal, a reálkeresetek 12,5%-kal nőttek.

A **bankközi forintügyletek** kamatlába szeptemberben minden lejárat esetén mérséklődött. A **nem pénzügyi vállalati** betétek és hitelek kamatlábai az éven belüli lejárat esetén kismértékben emelkedtek, míg az éven túli lejáratoknál csökkentek. A **háztartási szektor** esetében a kamatlábak gyakorlatilag nem változtak, kivéve az éven belüli fogyasztási és egyéb hiteleket, melyek kamatlába mérséklődött.

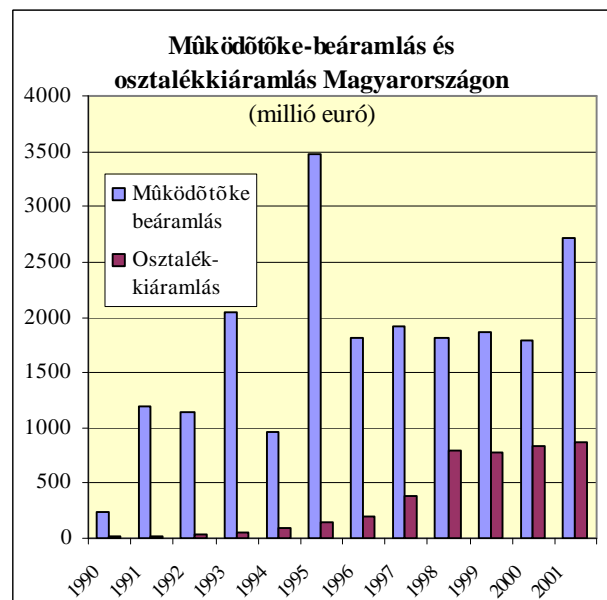
A **turizmus** területén 2002 első kilenc hónapjában a vendégéjszakák számában és a bevételben egyaránt csökkenés következett be a múlt évhez képest. A belföldi vendégek számának növekedése nem tudja ellensúlyozni a volumenében jelentősebb súlyt képviselő külföldi vendégforgalom csökkenését.

Működőtőke-áramlás Magyarországon

A külföldi tulajdonban álló, magyarországi vállalatok évről évre növekvő nagyságú tőkét utalnak ki az országból osztalék formájában, ám ennek az összegnek a nagysága még tavaly sem érte el az egymilliárd eurót.

A befektetett tőke után a tulajdonosok általában 10% körüli profitot várnak el, a Magyarországhoz hasonló, fejlődő országokban pedig ennél jóval többet is. 25 milliárd euró befektetés után tehát 3 milliárd euró profitkiutalás sem lenne túlzott, a valóságban azonban ennek a felét sem viszik ki az országból.

Magyarországra ma már jelentősen kevesebb tőke áramlik be, mint a rendszerváltás elején, hiszen lassan elfogy az állam eladható vagyona (szemben sok szomszédos országgal, ahol még tart a privatizáció). A külföldi működőtőke-import ennek megfelelően az év eddig eltelt hónapjaiban is lassuló irányzatot jelez. Emiatt különösen fontos az ország tőkevonzó képességének a javítása.



Az előfizetők jogosultak az MKIK-GVI magyar és nemzetközi adatokat tartalmazó gazdasági adatbázisának használatára. A kívánt adatok lekérhetőek mailen, faxon, telefonon vagy levélben.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemzési KHT 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 6-8. V. 522.

Tel: (1) 474-51-31. Fax: (1) 474-51-29, E-mail: gvi@gvi.hu Internet: www.gvi.hu

ügyvezető igazgató: Dr. Tóth István János

Folyó fizetési mérleg

Szeptemberben 366 millió, októberben pedig – az előzetes adatok szerint – 263 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Az utóbbi idők gyakorlatához hasonlóan most is az áruimport meglődulása és az idegenforgalmi bevételek apadása okozta a jelentős deficitet. Az idegenforgalom teljesítménye mind a természetes, mind a pénzügyi mutatókat tekintve jelentősen lemaradt az előző évektől.

Kedvező jelenség viszont, hogy az erős forint és a gyenge nyugati konjunktúra ellenére is kitart az exportunk: szeptemberben 12, az első kilenc hónapban 7% -kal volt nagyobb a kivitel, mint az előző év azonos időszakában.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi forgalom deficitje szeptemberben 188,7 millió euró volt. Az első kilenc hónapban 2,234 milliárd eurót tett ki a hiány, szemben az egy évvel korábbi 2,676 milliárd euróval.

Az év első kilenc hónapjában az export 26,799 milliárd eurót, az import 29,033 milliárd eurót tett ki. A kivitel 7,1% -kal, a behozatal 4,8% -kal haladta meg az egy évvel korábbi adatot.

2002 január-szeptemberben tovább folytatódott az ipari vámszabad területekről a kivitel; 16,1% -kal (1,75 milliárd euróval) nőtt az előző évhez képest. Szeptemberben az innen származó export növekedése háromszorosán haladta meg a nemzeti átlagot. Ugyanakkor csökkent a bérmunka, és a tendencia megállíthatatlan.

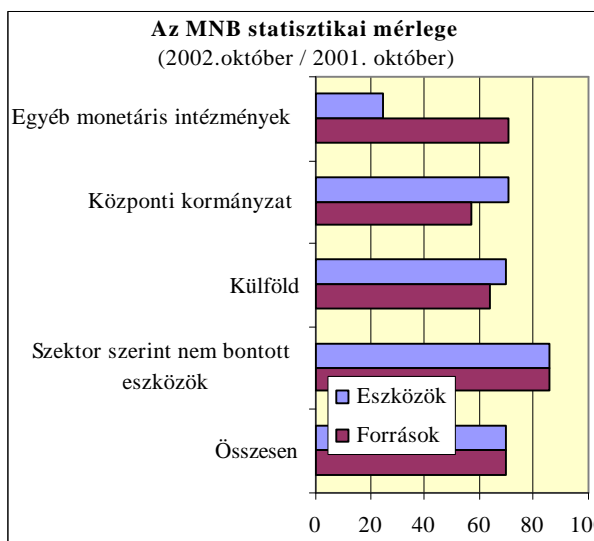
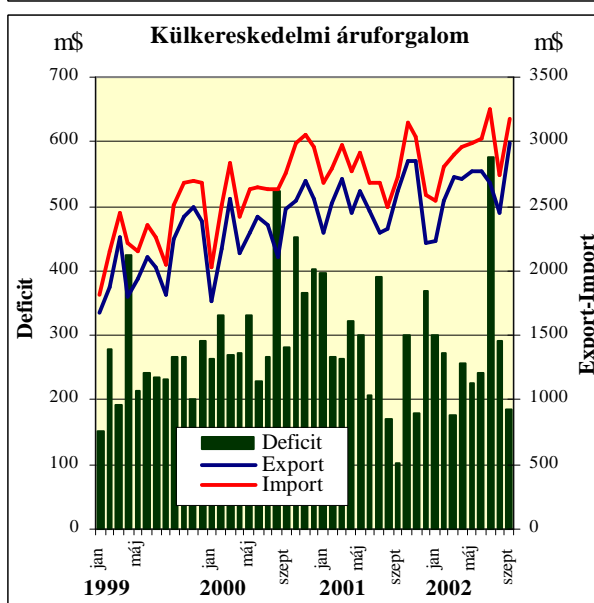
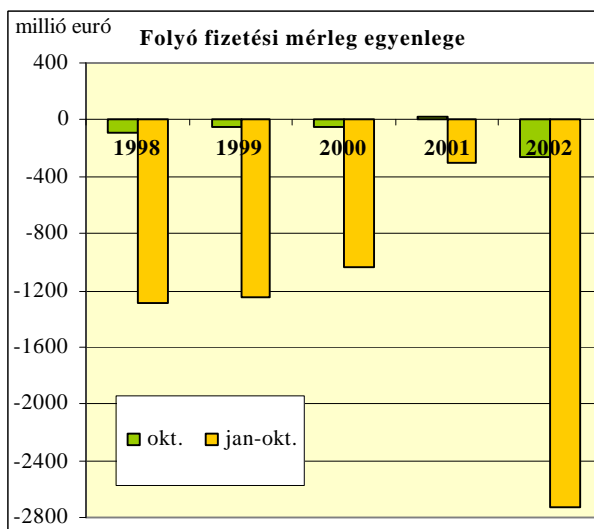
A közép-kelet-európai országokba irányuló export mérsékelten, 4,1% -kal bővült, míg a CEFTA-országokba irányuló kivitel csak 3,1% -kal emelkedett (tavaly ezen utóbbi adat közel 20% volt).

Pénzállomány

2002 október végén a forgalomban levő készpénz állománya 25,2 milliárd forinttal magasabb volt az egy hónappal korábbinál. A monetáris bázis 17% -kal növekedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A jegybank *központi kormányzattal* szembeni nettó követelése 21,1 milliárd forinttal csökkent (a központi kormányzattal szembeni követelés 61,2 milliárd forinttal, a tartozás pedig 40,1 milliárd forinttal mérséklődött októberben). A jegybank *külfölddel* szembeni nettó követelésállománya 16,1 milliárd forinttal növekedett szeptemberhez képest, az *egyéb monetáris intézményekkel* szembeni tartozása pedig 12,6 milliárd forinttal csökkent a múlt hónapban.

Egyéb monetáris intézményektől származó források közül legnagyobb mértékben a forintbetétek állománya változott, 89,3 milliárd forinttal csökkent a szeptemberihez képest.



Államháztartás

2002-ben az államháztartás első tízhavi hiánya (helyi önkormányzatok nélkül) 801,9 milliárd forintot ért el.

Októberben viszonylag szerény mértékben, 45,6 milliárd forinttal növekedett a kumulált összeg. A központi költségvetés hiánya 24, a TB alapoké 23,1 milliárd forint volt, az elkülönített pénzalapok 1,5 milliárd forint többlettel zártak.

A központi költségvetésben 531,4 milliárd forintos deficit halmozódott fel október végéig, ami a módosított előirányzat 109,3%-ának felel meg. Októberben általános forgalmiadó-bevétel jogcímen csaknem 40%-kal több bevétel folyt be, a kiadásokon belül az agrártámogatások és a közalkalmazotti béremelések nőttek jelentősen.

A TB-alapok kumulált hiánya október végére megközelítette a 280 milliárd forintot, holott eredetileg egész évre 17,2 milliárd forint hiányt „terveztek”.

Ipar

Az ipari termelés az előző év azonos időszakához viszonyítva 2002 szeptemberében 11%-kal, az év első kilenc hónapjában pedig 2,1%-kal emelkedett. Októberben viszont – előzetes adatok szerint – ismét csökkent (1,5%-kal) a 12 havi index.

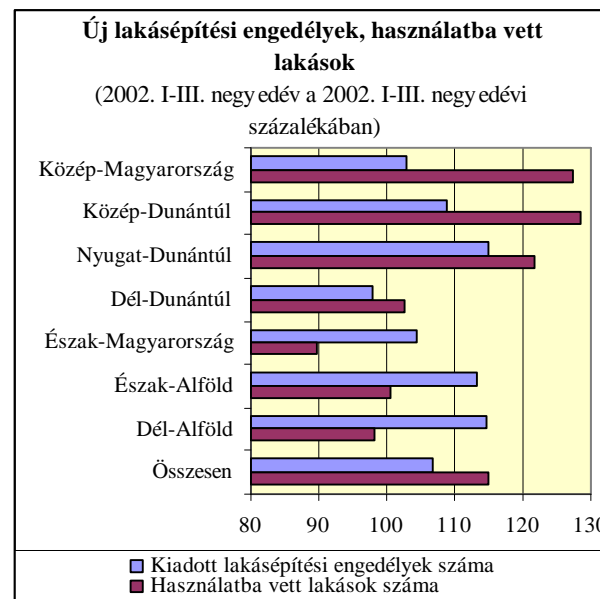
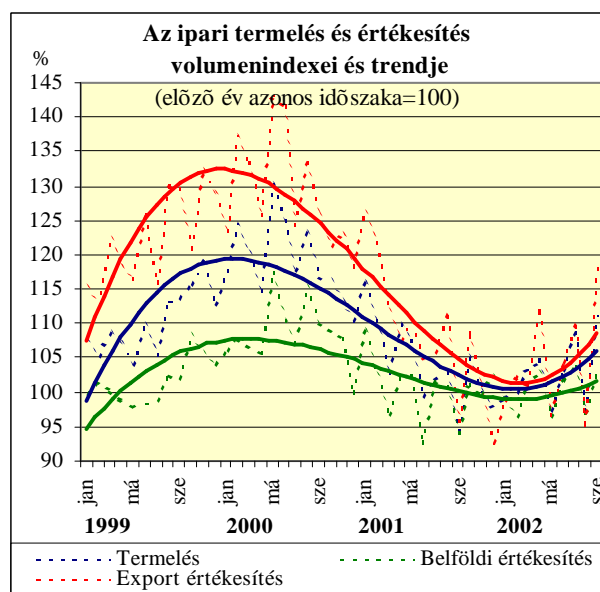
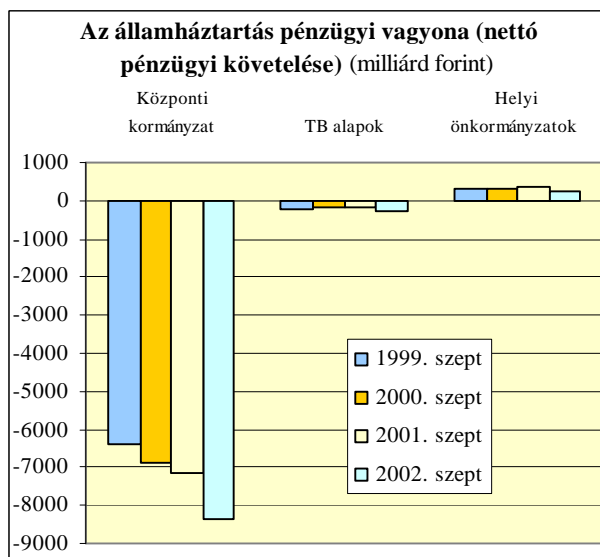
Az év szeptemberig eltelt háromnegyed részében az ipari export 4,5%-kal haladta meg az előző időszakit. Az ipari vámszabad területeken működő szervezeteknél azonban, melyek a kivitel 51,4% -át adják, mindössze 2,1% -os emelkedés figyelhető meg. Ugyanebben az időszakban a belföldi értékesítés a tavalyi bázis szintjén maradt.

2002 szeptemberében a feldolgozóipari termelés 2001 azonos időszakához képest 13,2%-kal emelkedett, ami az év eddigi legmagasabb termelési szintjét jelenti. A villamosenergia-, gáz-, gőz- és vízellátás teljesítménye azonban nem érte el tavalyi bázisát.

Építőipar

Az augusztusi kiugró teljesítmény után az építőipar tovább tudta növelni termelését; szeptemberben 0,8%os volumennövekedést produkált. Az éves bővülés továbbra is kimagasló: az előző év azonos időszakához képest 26% -os az ágazati dinamika.

Március óta az építőipari boom igazi erejét nem az épületek, hanem az „egyéb építmények” adják. A lakásépítések csökkenő dinamizmusát mutatja az is, hogy a harmadik negyedévben már csak 4% -kal több lakást adtak át, illetve 4,7% -kal több építési engedélyt adtak ki, illetve 2% -kal kevesebb új szerződést kötöttek a cégek, min t tavaly ugyanebben az időszakban. Ennek következtében a teljes szerződésállomány is csökken, szeptemberben már csak 12%-kal volt nagyobb, mint egy évvel ezelőtt.



Turizmus

2002 harmadik negyedév végéig a vendégéjszakák száma 4, a külföldi vendégéjszakáké 8% -kal csökkent a tavalyi év azonos időszakához képest. A szállodák szobakihasználtsága mindössze 47% -os volt. A szállásdíj-bevételek 1% -kal estek vissza 2001 első kilenc hónapjához képest.

Ez év első kilenc hónapjában 4,8 m illió vendég közel 15 millió éjszakát töltött el a kereskedelmi szálláshelyeken.

Októberig a tavalyi évhez hasonlóan, 24,2 millió külföldi látogató érkezett Magyarországra. Az Európai Unióból 5% -kal kevesebben lépték át hazánk határát, míg a szálláshelye ket már 8% -kal kevesebben vették igénybe. Csökkent tehát a magasabb költségű beutazók száma, aminek következtében az idegenforgalmi bevételek mintegy 700 millió euróval alacsonyabbak voltak az első háromnegyed évben, mint egy évvel korábban.

Kamatok

Szeptemberben a *nem pénzügyi vállalatoknak* piaci feltételek mellett éven belüli lejáratra nyújtott *hitelek* átlagkamatlába lényegében változatlan maradt: 10,6%-ról 10,69%-ra, az éven túli hitelek átlagkamatlába 10,9% -ról 10,86%-ra módosult, mindkét esetben főként összetétel-változás miatt. Az éven belüli *betétek* átlagkamatlába szintén összetétel-változás miatt, 7,47%-ról 7,5%-ra módosult, az éven túli betéteké pedig 7,96% -ról 7,19%-ra csökkent. A kamatrés szeptemberben 3,13% -pontról 3,19% -pontra módosult az előző hónapoz viszonyítva.

A *háztartási szektor* piaci feltételű *ingatlanhiteleinek* átlagos kamatlába 2002 szeptemberében augusztushoz képest 14,09% -ról 14,22%-ra változott. A fogyasztási és egyéb *hitelek* átlagkamatlába 19,41% -ról 19,1% -ra csökkent. A folyószámla nélküli fogyasztási hitelek kamata (személyi, lombard, áruvásárlási, gépkocsi-vásárlási és nem lakáscélú jelzáloghitelek) 20,35% -ról 20,37%-ra változott. A háztartások látra szóló *betéteinek* átlagkamatlába az előző hónaphoz viszonyítva nem változott, 2,4 4%-ot tett ki, az éven túli lejáratra lekötött betétek átlagkamatlába pedig 7,07% -ról 7,29%-ra nőtt.

A *bankközi forintpiacon* 2002. szeptemberében a forgalom 1384,7 milliárd forint volt, ami 8,3 milliárd forinttal haladta meg az előző havi értéket.

A fedezetlen bankközi kihelyezések kamatlábai minden lejárat esetén mérséklődtek. Az egynapos bankközi hitelek kamatlába 9,68% -ról 9,2%-ra, az 1 hónapra nyújtott hiteleké 9,68 -ról 9,58%-ra, a 3 hónapos futamidejű bankközi hitelek átlagkamatlába 10,03%-ról 9,88%-ra, a 6 hónaposaké 9,91%-ról 9,9%-ra változott.

